
UNIVERSITI SAINS MALAYSIA

Peperiksaan Semester Pertama
Sidang Akademik 2004/2005

Oktober 2004

EKC 214 – Imbangan Tenaga

Masa : 3 jam

Sila pastikan bahawa kertas peperiksaan ini mengandungi LIMA muka surat yang bercetak sebelum anda memulakan peperiksaan ini.

Arahan: Jawab **EMPAT (4)** soalan. Jawab mana-mana **DUA (2)** soalan dari Bahagian A. Jawab mana-mana **DUA (2)** soalan dari Bahagian B.

Pelajar hendaklah menjawab semua soalan dalam Bahasa Malaysia.

Buku Data Kejuruteraan Kimia disediakan.

Bahagian A : Jawab mana-mana DUA soalan.

1. [a] Persamaan muatan haba bagi wap aseton ialah:-

$$C_p = 71.96 + 20.10 \times 10^{-2} T - 12.78 \times 10^{-5} T^2 + 34.76 \times 10^{-9} T^3$$

di mana C_p dalam J/(g mol) ($^{\circ}$ C) dan
T dalam $^{\circ}$ C.

Tukarkan persamaan ini supaya C_p dalam unit Btu/(lb mol) ($^{\circ}$ F) dan T dalam unit $^{\circ}$ F

[7 markah]

- [b] 0.1 kg stim pada 650 K dan 1000 kPa dalam silinder logam (jisim 0.70 kg) ditutup oleh omboh (jisim 0.46 kg) yang berkeluasan 118 cm^2 . Kedua-dua omboh dan silinder mempunyai muatan haba 0.34 J/(g bahan.K) dan tidak tertebat daripada persekitaran. Stim tersebut mengembang secara perlahan dan menolak omboh sehingga 80 cm di mana ia berhenti. Tekanan stim ketika itu ialah 700 kPa. Carikan:

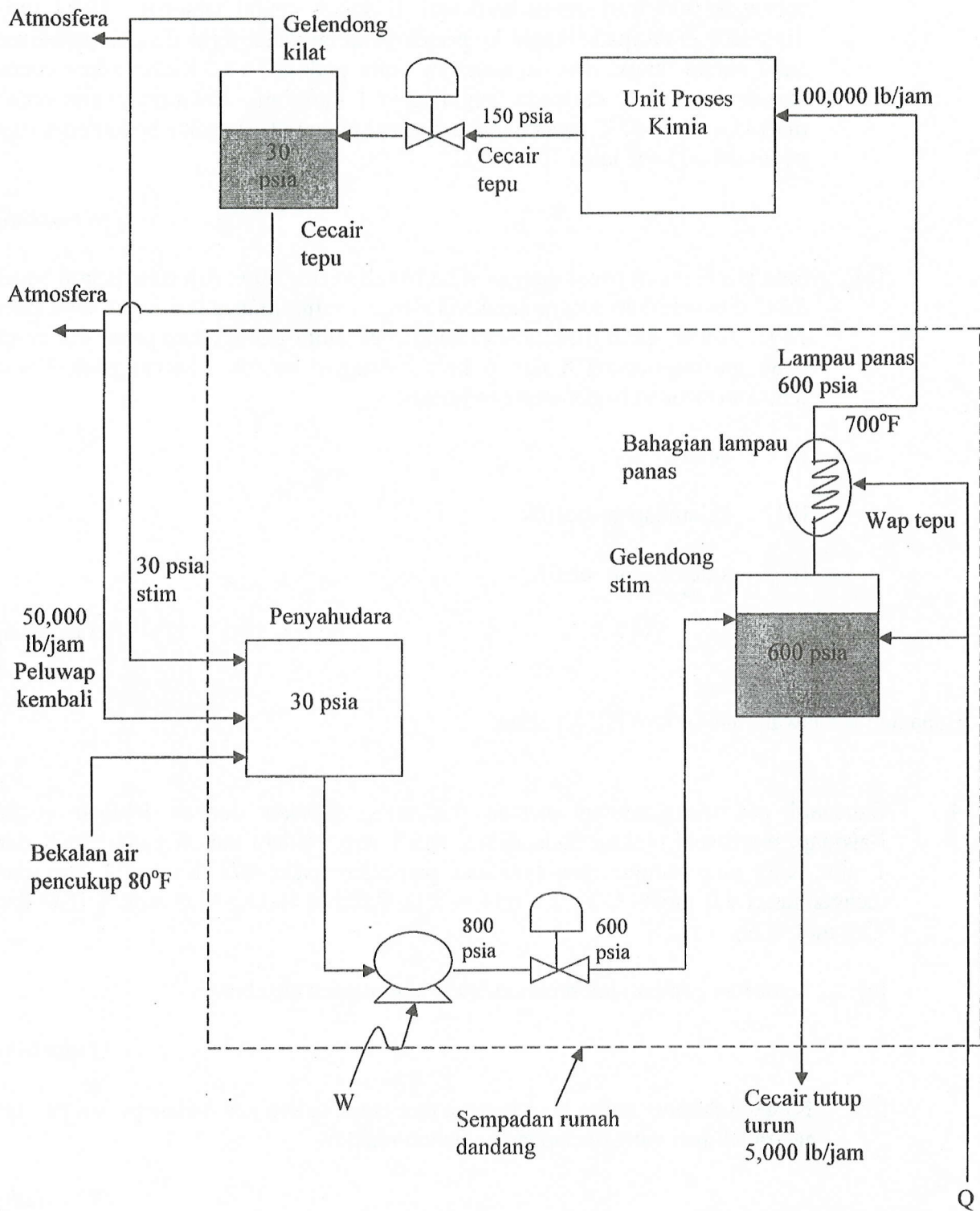
- [i] Kerja dilakukan oleh sistem stim-omboh-silinder terhadap persekitaran
- [ii] Suhu akhir stim.
- [iii] Haba dipindahkan antara sistem dan persekitaran (nyatakan arahnyanya).
- [iv] Perubahan isipadu stim semasa pengembangan.

[18 markah]

2. Rajah S.2 menunjukkan gambarajah aliran proses bagi rumah dandang dalam satu loji proses kimia. Kadar pengeluaran stim lampau panas pada 600 psia adalah 100,000 lb/jam. Kadar aliran peluwap kembali ialah 50,000 lb/jam. Kirakan:-

- [a] Kadar aliran stim pada 30 psia diperlukan di dalam penyahudara (lb/jam) dan kadar aliran bekalan air pencukup (lb/jam).
- [b] Kuasa kuda pam (hp) dan penggunaan elektrik bagi pam jika pam tersebut mempunyai 55% kecekapan (kW).
- [c] Kos tahunan elektrik untuk mengendali pam tersebut (pada RM 0.218/kWjam) dan penjimatan tahunan elektrik sekiranya pam boleh dikendali dengan 600 psia tekanan buangan.
- [d] Haba masukan ke gelendong stim dan ke bahagian lampau panas (Btu/jam).
- [e] Jumlah stim 30 psia dan peluwap hilang ke atmosfera (lb/jam).

[25 markah]

Rajah S. 2 :
Gambarajah aliran proses dalam satu loji proses kimia

3. [a] Cecair yang boleh dianggap seperti air dicampurkan dengan sempurna oleh pengaduk dalam tangki berisipadu 1m^3 . Pengaduk memerlukan kuasa sebanyak 300 watt untuk berfungsi di dalam tangki tersebut. Haba yang dipindahkan daripada tangki ke persekitaran berkadar terus dengan perbezaan suhu antara tangki dan persekitaran (iaitu pada 20°C). Kadar aliran cecair masuk dan keluar daripada tangki ialah 1 kg/minute . Sekiranya suhu cecair masukan ialah 40°C , apakah suhu cecair keluaran? Pemalar berkadaran bagi pemindahan haba ialah $100\text{ W/}^\circ\text{C}$.

[10 markah]

- [b] Satu aliran udara panas dengan suhu bebuli kering 40°C dan suhu bebuli basah 32°C dicampurkan secara adiabatik dengan satu aliran udara sejuk tepu pada 18°C . Kadar aliran jisim udara kering bagi aliran-aliran udara panas dan sejuk ialah masing-masing 8 dan 6 kg/s. Anggap jumlah tekanan ialah 1 atm tentukan ciri-ciri bagi campuran berikut:

- [i] suhu
- [ii] kelembapan spesifik
- [iii] kelembapan relatif

[15 markah]

Bahagian B : Jawab mana-mana DUA soalan.

4. Bahanapi gas mengandungi metana dan etana dibakar dengan lebihan udara. Bahanapi memasuki reaktor pada 298 K dan 1 atm. Udara masuk pada 473 K dan 1 atm. Gas paip tumpu meninggalkan pembakar pada 973 K dan 1 atm dan mengandungi 5.0 mol% CO_2 , 2.0 mol % CO , 7.0 mol % O_2 , 13.0 mol % H_2O dan 73.0 mol % N_2 .

- [a] Lakarkan gambarajah secara ringkas bagi proses tersebut.

[3 markah]

- [b] Kirakan peratus molar bagi metana dan etana dalam gas bahanapi dan peratus udara lebihan yang disuapkan ke dalam reaktor.

[7 markah]

- [c] Kirakan haba (kJ) dipindahkan daripada reaktor per meter padu gas bahanapi disuapkan.

[15 markah]

5. Cecair hidrazina (N_2H_4) disuntikkan ke dalam kebuk pembakaran jet pada 400 K dan dibakarkan dengan udara lebih 100% yang memasuki pada 700 K. Kebuk pembakaran itu diliputi dengan jaket air. Produk-produk pembakaran meninggalkan ekzos jet pada 900 K. 50 kg mol N_2H_4 dibakarkan per jam. Air pada suhu $25^\circ C$ memasuki jaket untuk penyejukan pada kadar 4000 kg/min. Aliran keluar dari jaket adalah dalam fasa wap dan cecair. Kirakan:
- [a] Jumlah haba perlu disingkirkan dalam kJ [20 markah]
- [b] Pecahan wap dalam aliran penyejukan [5 markah]
6. [a] Apakah yang dimaksudkan dengan Suhu Nyalaan Adiabatik? [5 markah]
- [b] Gas asli mengandungi 80 mol % CH_4 dan 20 mol % C_2H_6 dibakar dengan 30 % lebih udara di dalam relau dandang. Bahanapi dan udara memasuki relau pada suhu masing-masing 298K dan 450K. Andaikan pembakaran sempurna bagi bahanapi tersebut, kirakan Suhu Nyalaan Adiabatik. [20 markah]